

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Martina Bargela v trestnej veci obžalovaného **M. Š. a spol.** stíhaného pre účastníctvo na zločine lúpeže podľa § 21 ods. 1 písm. b/, § 20, § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/, písm. d/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a/, písm. e/, § 139 ods. 1 písm. e/ Trestného zákona a iný trestný čin, na neverejnom zasadnutí konanom 30. novembra 2016 v Bratislave, o návrhu obžalovaného M. Š. na odňatie a prikázanie veci takto

r o z h o d o l :

Trestná vec obžalovaného M. Š. a spol. vedená na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 2T/102/2013, **sa n e o d n í m a** Okresnému súdu Trnava.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trnava rozsudkom, sp. zn. 2T/102/2013, z 23. augusta 2016 (č. l. 4422-4452) uznal obžalovaného M. Š. vinným zo spáchania účastníctva na zločine porušovania domovej slobody spolupáchatelstvom podľa § 21 ods. 1 písm. b/, § 20, § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a/, písm. e/, § 139 ods. 1 písm. e/ Trestného zákona a účastníctva na zločine lúpeže spolupáchatelstvom podľa § 21 ods. 1 písm. b/, § 20, § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/, písm. d/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a/, písm. e/, § 139 ods. 1 písm. e/ Trestného zákona pre skutok podrobne rozvedený vo výrokovvej časti označeného rozsudku.

Za spáchanie týchto trestných činov bol obžalovanému M. Š. uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov a 8 mesiacov, pričom na výkon trestu odňatia slobody bol zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Zároveň bol menovanému uložený aj trest prepadnutia veci, a to peňazí v sume 155,75 € a 124 Kč.

Krajský súd v Trnave uznesením, sp. zn. 5To/96/2016 (č. l. 4533-4539) rozhodol podľa § 321 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku o zrušení rozsudku okresného súdu a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Krajský súd takto rozhodol najmä z toho dôvodu, že nebolo rozhodnuté v priebehu hlavného pojednávania o návrhu obžalovaného M. Š. na odňatie veci Okresnému súdu Trnava a jej prikázanie Okresnému súdu Bratislava I. Krajský súd vysvetlil: „Aj keď je z obsahu spisu zrejmé, že návrh na odňatie a prikázanie veci bol prednesený v súvislosti s návrhom na osobný výsluch svedkyne B. N. a bol odôvodnený hospodárnosťou konania, bolo povinnosťou súdu I. stupňa tento návrh predložiť Najvyššiemu súdu SR na rozhodnutie.

V súlade s ustanovením § 23 ods. 1 Trestného poriadku mal byť návrh na odňatie a prikázanie veci predložený na rozhodnutie Najvyššiemu súdu SR v Bratislave, ktorý je spoločne nadriadeným súdom tak vo veci konajúcemu Okresnému súdu Trnava, ako aj Okresnému súdu Bratislava I. Bez vydania rozhodnutia o tomto návrhu nemožno mať za to, že vo veci rozhodol príslušný súd.

Súdu I. stupňa nič nebránilo vo vykonaní hlavného pojednávania dňa 23. augusta 2016, bolo však jeho povinnosťou, po dokončení dokazovania a záverečných rečiach, predložiť spis na rozhodnutie o návrhu na odňatie a prikázanie veci. Až po vydaní takéhoto rozhodnutia, v prípade, že by nedošlo k odňatiu a prikázaniu veci a k zmene miestnej príslušnosti, mohol súd rozhodnúť rozsudkom.

Vzhľadom na to, že v prejednávanej veci nebol zachovaný vyššie uvedený postup, krajský súd posúdil napadnutý rozsudok ako rozsudok vydaný nepríslušným súdom. Jedná sa o podstatnú chybu konania, ktorá by v prípade jej neodstránenia, zakladala aj dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku“.

Po takomto rozhodnutí krajského súdu Okresný súd Trnava predložil predmetnú vec najvyššiemu súdu na rozhodnutie podľa § 23 Trestného poriadku.

K postupu Okresného súdu Trnava, ktorý posúdil návrh obžalovaného M. Š. na delegáciu ako návrh na doplnenie dokazovania bez toho, aby predložil vec najbližšie nadriadenému súdu na rozhodnutie podľa § 23 Trestného poriadku, a k postupu Krajského

súdu v Trnave, ktorý pre tento nedostatok zrušil meritórne rozhodnutie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, najvyšší súd poznamenáva.

Aktuálne znenie ustanovenia § 23 Trestného poriadku neumožňuje súdu **rozhodnúť sa**, či bude konať alebo nie o návrhu na delegáciu (samozrejme s výnimkou expressis verbis vyjadrenou v § 23 ods. 3 druhá veta, podľa ktorej sa nekoná o návrhu strany na delegáciu, ktorý je založený na tých istých dôvodoch, pre ktorý už bolo rozhodnuté), a to ani v prípade, ak ide o účelový návrh strany konania, či návrh, ktorý nie je materiálne opodstatnený. Práve naopak, z ustanovenia § 23 ods. 3 prvá veta Trestného poriadku (návrh strany na odňatie a prikázanie veci nebráni vykonaniu nariadeného úkonu trestného konania, **ak podľa súdu návrh neobsahuje dôležitý dôvod podľa odseku 1**) striktne a zreteľne vyplýva potreba konať a rozhodnúť o návrhu na delegáciu, pretože súd síce môže (po podaní návrhu na delegáciu) vykonať nariadený úkon, ale až do konečného rozhodnutia nadriadeného súdu o návrhu na delegáciu nemôže vo veci meritórne rozhodnúť.

Preto platí, že súd, ktorému má byť vec podľa návrhu strany na delegáciu odňatá, posudzuje, či návrh na delegáciu obsahuje dôležitý dôvod podľa odseku 1 § 23 Trestného poriadku a či nie je len účelovým, resp. materiálne nepodloženým krokom smerujúcim k predĺženiu konania. Ak zistí, že návrh neobsahuje dôležitý dôvod na odňatie veci, môže vykonať nariadený úkon trestného konania (prvá veta odseku 3 § 23 Trestného poriadku), nemôže však vo veci meritórne rozhodnúť, pokiaľ nadriadený súd rozhodne o návrhu na delegáciu.

Zákonodarca ustanovením § 23 ods. 3 prvá veta Trestného poriadku síce deklaroval snahu o zabránenie účelovému predlžovaniu súdneho konania, zároveň ale vylúčil možnosť vo veci meritórne rozhodnúť, pokiaľ nadriadený súd rozhodne o návrhu na delegáciu (hoci by bol aj účelový).

Najvyšší súd opakovane poznamenáva, že súčasné znenie ustanovenia § 23 Tr. por. (s výnimkou uvedenou v druhej vete odseku 3) predpokladá a vyžaduje si konanie a rozhodnutie o návrhu na delegáciu a to aj vtedy, ak tento neobsahuje dôležité dôvody alebo postráda materiálnu opodstatnenosť, alebo je účelový, nakoľko z § 23 ods. 3 prvá veta zreteľne vyplýva, že súd nemôže vo veci meritórne rozhodnúť bez toho, aby bolo o návrhu na delegáciu rozhodnuté s konečnou platnosťou nadriadeným súdom.

Nie je chybou súdu, ak z dôvodu účelového návrhu na delegáciu dôjde k predĺženiu konania. Ide o legislatívne jasne vymedzený právny stav vyplývajúci z ust. § 23 ods. 3 prvá veta Trestného poriadku (meritórne možno rozhodnúť až po rozhodnutí nadriadeného súdu o návrhu na delegáciu) s neukončenou snahou zákonodarcu o komplexnejšie zabránenie obštrukčnému správaniu sa obžalovaných napríklad podobne ako je to v ust. § 32 Trestného poriadku. Súd nemôže ani v dobrej snahe o nie príliš formalistický výklad a aplikáciu právnych predpisov s odkazom na materiálne ponímanie právneho štátu či na teleologický výklad zákonných ustanovení postupovať v rozpore so znením zákonného ustanovenia (ktorého znenie je jasné, zrozumiteľné a presne vymedzené) tak, že o návrhu na delegáciu, ktorý nemá materiálne opodstatnenie (neobsahuje dôležitý dôvod) nebude konať resp. návrh na delegáciu vybaví postupom podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku, ako sa to stalo v tomto prípade. Rozhodnutie okresného súdu podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku o odmietnutí návrhu obžalovaného na doplnenie dokazovania vyriešilo ďalší procesný postup súdu pri dokazovaní na hlavnom pojednávaní nevyriešilo však obžalovaným navrhovanú zmenu miestnej príslušnosti súdu. Odmietnutím návrhu na doplnenie dokazovania (ktorým obžalovaný odôvodňoval návrh na delegáciu) tak došlo len k procesnému deklarovaniu neexistencie dôležitého dôvodu na odňatie veci, nebola tým ale s konečnou platnosťou vyriešená otázka navrhovanej zmeny miestnej príslušnosti súdu.

So zreteľom na uvedené, považuje najvyšší súd postup Krajského súdu v Trnave za správny.

Pokiaľ ide o samotný návrh obžalovaného na delegáciu veci z Okresného súdu Trnava na Okresný súd Bratislava I (č. l. 4404) z dôvodu hospodárnosti, pretože: „B. N. má lepšie spojenie do Bratislavy“ (č. l. 4404), tak najvyšší súd nemôže posúdiť tento návrh inak, len ako účelový.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky „nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.“ Účelom práva priznaného podľa citovaného ústavného článku je zabezpečiť občanovi, aby o jeho veci konal sudca

ako predstaviteľ tej zložky súdnej moci, ktorá má právomoc vo veci konať a aby konal a rozhodoval sudca zo súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný. Ústava Slovenskej republiky v čl. 48 ods. 1 poskytuje každému, teda aj obvinenému „právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi“.

Na rozhodnutie o odňatí veci vecne i miestne príslušnému súdu a jej prikázanie na ďalšie konanie inému súdu toho istého druhu a stupňa podľa § 23 Tr. por. musia vždy existovať dôležité dôvody, ktoré svojím významom a závažnosťou odôvodňujú výnimku z ústavnej moci – „právne byť odňatý zákonnému sudcovi“.

Medzi dôležité dôvody okrem iného nepochybne patrí aj hospodárnosť konania, ktorá ale „prenesene počítaná“ musí mať iné rozmery ako je výsluch len jedného svedka.

Nakoľko obvinený neodôvodnil svoj návrh na delegáciu akceptovateľnými dôležitými dôvodmi, (okresný súd už túto otázku predbežne vyriešil) postupoval Okresný súd Trnava správne, keď pokračoval v hlavnom pojednávaní, s tým ,že všetky úkony vykonané po prednesení návrhu na delegáciu (okrem konečného rozhodnutia) majú procesnú relevanciu.

Najvyšší súd konštatuje, že nezistil žiadne a už vôbec nie dôležité dôvody na odňatie veci Okresnému súdu Trnava, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 30. novembra 2016

JUDr. Jana S e r b o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Vypracoval : JUDr. Martin Bargel

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová